

VÆKST

2019 – uge 10

Etablering af vårkorn og bælgssæd i foråret

I løbet af den sidste uges tid er der sået flere marker med vårkorn på de milde og lettere jordtyper, og selvom vejrudsigten pt. tyder på lidt nedbør og koldere vejr, tegner vårsæden til at kunne komme godt og forholdsvis tidligt i jorden i år. Vårsæden tåler en kold jord, men den må ikke samtidig være våd og sammenkørt. Pt. ligger jordtemperaturen på ca. 5°C. Selvom tidlig såning af vårkorn giver mindst 5 hkg/ha mere end såning fra medio april, er det i løbet af de næste uger fortsat mere afgørende, at jorden er tjenlig ved etablering.

Eventuelle efterafgrøder bør nedvisnes og/eller nedmuldes hurtigst muligt, hvis ikke allerede gjort. Jo senere nedvisning/nedmuldning, jo større risiko for, at efterafgrøden optager kvælstof og vand fra jorden, og jo senere frigives kvælstoffet til den efterfølgende afgrøde, og samtidig er der risiko for udfordringer med fremspiring i et tørt forår.

Anbefalet sårækkefølge

Havre og vårhvede stiller ikke helt de samme krav til såbeddet som vårbyg. Udbyttetabet ved sen såning er som udgangspunkt størst i havre ift. vårbyg og vårhvede. I områder med store udfordringer med bygfluer i de senere år er det vigtigt enten at undlade såning af vårhvede, eller få afgrøden etableret/udviklet så hurtigt som muligt for at reducere udbyttetab som følge af eventuelle angreb af bygfluer i maj. Det er meget afgørende, at bælgssæd bliver etableret i en tjenlig porøs jord, for at den kommer hurtigt i gang og får en god konkurrenceevne overfor ukrudt. Sen såning af bælgssæd giver sjældent store udbyttetab, men sinker modningen af afgrøden ved høsttid.

Anbefalet sådybde og plantetal i de forskellige afgrøder

Alt vårkorn skal ligge på en fast bund i 3-4 cm's dybde og dækkes af en god blød overjord. For dyb og uensartet såning resulterer i svage blege planter og koster nemt 2-3 hkg/ha i udbyttetab. Bælgssæden skal etableres i 6-8 cm's dybde i en tjenlig porøs jord. Tabel 1 angiver vores anbefalede plantetal og sådybder i de forskellige arter. Vær opmærksom på, at meget vårkorn har en forholdsvis høj tusindkornsvægt (TKV) i år.

Tabel 1. Anbefalede plantetal og sådybder i de forskellige vårsædsarter.

Afgrøde	TKV-interval	Anbefalet plantetal, pl./m ^{2*}	Anbefalet sådybde, cm
Vårbyg, malt	40-55	250-300	3-4
Vårbyg, foder	40-55	275-325	3-4
Havre	40-50	275-325	3-4
Vårhvede	45-60	375-425	3-4
Hestebønner**)	400-600	40-50	6-8
Markærter**)	250-350	50-70	6-8

*) Ved udlæg af græsfrø og kløvergræs bør udsædsmængden reduceres med 10-15%. Det samme er tilfældet ved meget gammel "strøm"/N i jorden. Lavest angivne plantetal anvendes i marts og højst angivne plantetal fra medio april.

***) Ved højt ukrudtstryk anbefales altid højst angivne plantetal i bælgssæd og samtidig dyb såning, som giver god mulighed for behandling med glyphosat før fremspiring.

Forventet markspiring

Den forventede markspiringsprocent afhænger naturligt af såsædens spireevne, men i høj grad også af såbeddets karakter. Farmtests med vårkorn under umiddelbart gode etableringsbetingelser har vist ned til 60-70% af de tilstræbte plantebestande. Træk derfor mindst 5% fra såsædens spireevne under gode såforhold, og helt op mod 20% fra, hvis det bliver nødvendigt at acceptere et dårligt såbed.

Allan G B Poulsen, 9698 2388

**HIMMERLANDS
GROVVARER A/S**

Aars Afd. Rostrup Afd. Skals Afd. Skalmstrup Afd. Aarhus Afd.
Tlf. 98 62 22 66 Tlf. 98 56 62 11 Tlf. 86 69 00 55 Tlf. 86 47 81 43

DLA Agro

Vibeke Fabricius

Beregning af udsædsmængden i korn og bælgssæd

Udsædsmængden beregnes ud fra følgende formel:

$$\text{Udsæd i kg/ha} = \frac{\text{Ønsket antal pl./m}^2 \times \text{TKV (tusindkornsvægt)}}{\text{Forventet \% markspiring}}$$

Strategi for ukrudtsbekæmpelse i vårkorn og bælgssæd

Efterafgrøder og pløjning

Er der ingen kvik i marken, bør det uanset art være tilstrækkeligt at destruere/nedpløje efterafgrøderne hurtigt muligt. Vær dog opmærksom på, at det i frøavlssædskifter kan være aktuelt/klogt med forudgående nedvisning. Det samme er tilfældet, hvis der skal etableres hestebønner efter olieræddike, da evt. genvækst af olieræddike i hestebønner ikke kan bekæmpes som i korn. Til nedvisning af alm. rajgræs og olieræddike anvendes ca. 700 g/ha glyphosat - andre græsser kræver op mod 1.100 g/ha.

Etablering uden pløjning - nedvisning med glyphosat

Etableres vårsæden uden pløjning, er det afgørende, at der sprøjtes med glyphosat inden såning, uanset om marken er sprøjtet i efteråret, eller om der er efterafgrøder eller ej. Hvis ikke allerede gjort, bør sprøjtningen foretages hurtigst muligt. Alm. tokimbladet ukrudt og alm. rajgræs kræver ca. 700 g/ha glyphosat, og dosis bør øges til ca. 1.100 g/ha ved større tokimbladet ukrudt, olieræddike, kvik og andre græsarter end alm. rajgræs – herunder især væselhale.

Anvendelse af DFF/Legacy i vårbyg og vårhvede inden fremspiring – et must ved udlæg af frøgræs

Især hvor der praktiseres reduceret jordbearbejdning og/eller ved store udfordringer med enårig rapgræs, er der meget gode erfaringer ved brugen af op til 0,15 l/ha DFF / 0,1 l/ha Legacy (højeste dosis under tørre forhold) umiddelbart efter såning på sort jord. Sprøjtning på dette tidspunkt og i disse tilfælde må dog ikke være på bekostning af videre såbedsetablering.

Ved udlæg af frøgræsudlæg i vårbyg er det til gengæld stort set "et must" at foretage en DFF/Legacy-behandling med op til 0,15 l/ha DFF / 0,1 l/ha Legacy efter såning og inden fremspiring. Dette for bedst muligt at sikre en ren frøgræsmark efterfølgende. Anvend højeste dosis under tørre forhold og /eller hvor alle græsfrøene er dækket af jord.

Husk at DFF/Legacy ikke må bruges i havre, og at afgrøden tager skade af det.

Opfølgning på ukrudtsbekæmpelse i vårkorn følger i en senere udgave af VÆKST.

Ukrudtsbekæmpelse i bælgssæd – strategien ligger allerede ved etablering

Strategi 1 med bekæmpelse af ukrudt efter såning og før fremspiring:

1,2-1,5 kg/ha Novitron DAM TEC skal udbringes senest 2 dage efter såning. Midlet har god effekt mod burresterre, fuglegræs, vellugtende kamille, bleg- og ferskenpileurt, spildraps, tvetand og ærenpris, samt rimelig effekt mod agerstedmoder, enårig rapgræs, hvidmelet gåsefod, snerlepileurt og vejpileurt.

1,0-1,5 l/ha Fenix kan anvendes ved ønske om behandling helt frem til fremspiring, hvilket giver mulighed for at få ekstra effekt mod spildraps og andre hurtigt spirende ukrudtsarter ved at blande med f.eks. 0,5 kg/ha Roundup Power Max.

I nogle marker kan der blive behov for opfølgning mod ukrudt med 0,5-0,75 l/ha Fighter 480, når bælgssæden har udviklet det første løvblad. Midlet er godkendt i ærter og til mindre anvendelse i hestebønner.

Strategi 2 med bekæmpelse af ukrudt efter fremspiring:

Hvis der ikke er kørt med jordmidler efter såning, er det ofte bedst at anvende en splitsprøjtning, hvor den første sprøjtning foretages på ukrudt med kimblade med 0,5 l/ha Stomp CS + 0,4 l/ha Fighter 480, og anden sprøjtning foretages ca. en uge senere med 0,5 l/ha Stomp CS + 0,5 l/ha Fighter 480. Begge midler er godkendte i ærter og til mindre anvendelse i hestebønner.

Bekæmpelse af græsukrudt

Både Agil og Focus Ultra er godkendte i hestebønner og ærter, så det er muligt at bekæmpe f.eks. agerrævehale og italiensk rajgræs. Kvik skal have 4-5 blade, inden der opnås god effekt. Der er ingen effektive bekæmpelsesmuligheder mod enårig rapgræs, men brugen af enten Fenix, Novitron DAM TEC eller Stomp CS vil have nogen effekt.